

HENRIK IBSEN

PEER GYNT

AARHUS TEATER/STORE SCENE

Peer Gynt-citater

Gå udenom, Peer

Frem og tilbage, det er lige langt;
ud og ind, det er lige trangt!

Det er for dyrt at købe sit liv
for en times fortærende tidsfordriv.

Men hvad er da det gyntske selv?
Den verden bag mit pandehvælv,
som gør at jeg er ingen anden
end mig, så lidt som Gud er fanden.

Det gyntske selv – det er den hær
af ønsker, lyster og begær,
det gyntske selv, det er det hav
af indfald, fordringer og krav,
alt i mit bryst som slår og står
og gør mig ét med mine år.

Ved du, hvad det er at leve?
Lær mig det!
Det er at svæve
tørskoet ned ad tidens elv,
helt og holdent som sig selv.

Dig selv har du aldrig været før;
hvad gør det så om du rigtig dør?

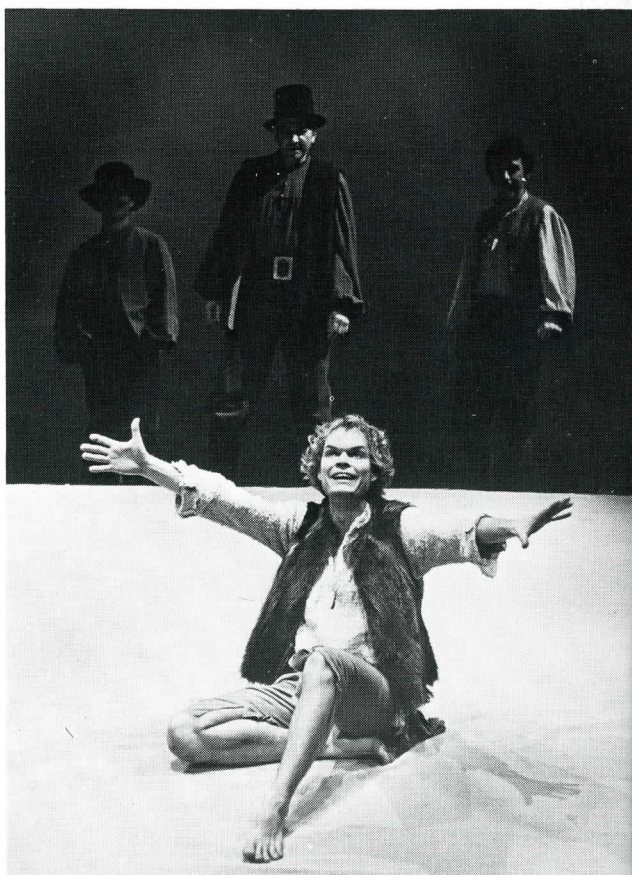
Frem og tilbage, det er lige langt.
Ud og ind, det er lige trangt.
Nej! – Som en vild uendelig klage
er det at gå ind, gå hjem og tilbage.

Der skal mere til end traske i dynd,
der kræves både kraft og alvor til en synd.

Ånden er karrig og naturen ødsel.
Det er dyrt at bøde med livet for sin fødsel.

Derude, under det skinnende hvælv,
mellem mænd, er mottoet: Mand vær dig selv!
mellem mænd, er mottoet: Mand, vær dig selv!
Herinde hos os mellem troldenes flok
hedder det: Trold, vær dig selv – nok!

... blodet er aldrig så tyndt,
man føler sig altid i slægt med Peer Gynt.

At være sig selv er: sig selv at døde.
Dog på dig er sagtens den forklaring spildt;
og derfor, lad det kaldes: overalt at møde
med Mesters mening som udhængsskilt.
Men den som nu aldrig fik klar besked,
hvad Mester har ment med ham?
Det skal han ane.

Hils fra Peer Gynt, bror stjerneskud!
Flyve, flamme... og slettes ud...
Er der ingen, ingen i hele vrimlen –
ingen i afgrunden, ingen i himlen!
Så usigelig fattig kan en sjæl da gå
tilbage til intet i det tågede grå.
Du dejlige jord, vær ikke vred,
at jeg trampet' dit græs til ingen nytte.
Du dejlige sol, du har sløset med
dine lysende stænk i en folketom hytte.
Ingensinde hørte man en venlig stemme;
ejeren, siger de, var aldrig hjemme.

At leve er – krig med trolden
i hjertets og hjernens hvælv.
At digte – det er at holde
dommedag over sig selv.

Henrik Ibsen

Modsatte side: Peer Gynt (Nis Bank-Mikkelsen) med Aslak Smed (Erno Müller) og to bryllupsgæster (Hother Bøndorff og Gert Jeppesen) i baggrunden

Til højre: Peer (Nis Bank-Mikkelsen) opsøges igen af Solvejg (Karen Wegener)

Herunder: Brylluppet på Hægstad afbrydes af Peers flugt op i bjergene med bruden, Ingrid. De forbavsedede bryllupsgæster og mor Aase ser efter dem: Fra venstre: Birte Fynne, Stig Hoffmeyer, Ejner Hans Jensen, Gert Jeppesen, Erno Müller, Susanne Breuning, Karen Wegener, Folmer Rubæk og Lars Lohmann

Omkring Peer Gynt

»Brand ble det store gjennombruddet for Ibsen. Det plasserte ham med ett slag blant de fremste i Norden, det skaffet ham diktergasje og økonomisk trygghet, styrket selvfølelsen og bevisstheten om å være kalt til »den livsgjerning der står for meg som den viktigste og fornødneste i Norge, den å vekke folket og bringe det til å tenke stort«.

Ibsens kår og stilling var radikalt forandret. Og han markerte det ved å legge om sitt ytre, ja, til og med håndskriften. I løpet av utrolig kort tid ble bohemen til verdensmann, korrekt, pertentlig, reservert, ofte avvisende og en sjelden gang hjertelig – den Ibsen vi kjenner fra de fleste bilder og memoarer.

Stoffet tok han der han fant det og brukte det som det passet ham selv. Peer selv hadde både navnet og noen av sine viktigste ferdigheter fra skytteren Peer Gynt i Asbjørnsens Rensdyrjagt i Ronderne: »Han var riktig en eventyrmaker og en reglesmed du skulle hatt moro av: han fortalte alltid

Peer rider på Den grønklædte (Lone Rode)

han selv hadde vært med i alle de historier folk så var hendt i gamle dager«. Av ham skapte Ibsen den mangfoldigste og vitalste av alle sine skikkelser og gjorde ham til hovedperson i et nytt og merkelig eventyr. Andre motiver og skikkelser fulgte med – bukkerittet, seterjentene, Gudbrand Glesne, Bøygen og Fanden i nøtten –, mens Ibsen på sin side diktet opp skikkelser som kunne gått rett inn i eventyr og sagn: Dovregubben, Knappestøperen, Den magre... I språk og stil er han også friere enn noen gang – i hvert fall siden Fjeldfuglen. Teksten vrimler af norske ord, bønningsformer og vendinger som var nye i skriftspråket, og hele stiltonen har et bygdensnorsk grunnpreg som står fortreffelig til emnet.

Kort sagt: Som ingen før ham har Ibsen øst av de nasjonalromantiske kilder; først her

kommer de helt ut til sin rett i nyskapende diktning. Og så viser det seg at verket – blant mye annet – er et dundrende oppgjør nettopp med nasjonalromantikken!

Til forleggeren skrev Ibsen, at man hadde funnet mer satire i verket enn han hadde tilsiktet: »Hvorfor kan man ikke lese bogen som et dikt? Ti som et sådant har jeg dog skrevet den«. Ettertiden har fulgt ham også på dette punkt. Mer og mer har den rettet oppmerksomheten mot det menneskelige innhold og den dikteriske rikdom i verket, personlighets- og identitetsproblematikken, mangfoldigheten og flertydigheten, fantasiflukten og lyrikken, den makeløse verskunst, de underfundige mønster og sammenhenger, humoren og den medvitende forståelse, den vide gyldighet også i satiren.

Det er disse egenskapene som har ført til at Ibsens norske verk har vunnet gjenklang overalt og er blitt et av hans viktigste bidrag til verdenslitteraturen«.

Edvard Beyer (1975)

»... grunntanken i »Peer Gynt«, og først og fremst selve hovedfiguren, er ikke bare norsk; den er også almenmenneskelig. På en så motsatt del av vår klode som i Japan er det blitt sagt at Peer Gynt godt kunde gå for å være en typisk japaner, og det skulde for så vidt kunne ha gyldighet hele verden over, det som en av personene i stykket sier i femte akt: Om blodet er aldrig så tyndt, en kjender sig altid i slegt med Peer Gynt.«

Francis Bull:

»Henrik Ibsens Peer Gynt«
(1947)

Peer med den røvede brud, Ingrid (Bente Eskesen)

Peer i Dovregubbens Hal mellem alle troldene

Brev fra Henrik Ibsen til sin svigermoder, forfatterinden Magdalene Thoresen

Sorrento, den 15. oktober 1867
Jeg begriber mange gange ikke, hvorledes du holder ud deroppe! Livet deroppe, således som det nu står for mig, har noget ubeskrivelig kedende ved sig; det keder ånden ud af ens væsen, keder dygtigheden ud af ens vilje; det er det forbandede ved de små forhold, at de gør sjælene små.

Ibsens brev til Bjørnson, december 1867

Min bog er poesi; og er den det ikke, så skal den blive det. Begrebet poesi skal i vort land,

Norge, komme og bøje sig efter bogen. Der er intet stabilt i begrebernes verden; Skandinaverne i vort århundrede er ikke grækere.

Brev fra Henrik Ibsen til den engelske kritiker Edmund Gosse. April 1972

»Peer Gynt« er »Brand«s modsætning. Den anses af mange for min bedste bog. Hvorvidt De vil finde behag i den, ved jeg ikke. Den er vild og formløs, hensynsløst skrevet, således som jeg kun turde vove af skrive langt borte fra hjemmet; den er nemlig blevet til under mit ophold i sommeren 1867 på Ischia og i Sorrento.

Henrik Ibsen, 1882

Det, i sin livsførelse at realisere sig selv, mener jeg er det højeste, et menneske kan nå til. Den opgave har vi allesammen; men de allerfleste forfusker den.

Forfatteren Vilhelm Bergsøe fortæller: »Overhovedet var Ibsen meget selvbevidst og ytrede ofte, at han ikke arbejdede for tiden, men for evigheden, og da jeg til det svarede, at så langt kunne ingen digter nå, at selv de største ånder blev glemt, når der var gået tusinder af år, så for han op imod mig og sagde næsten rasende: »Bliv mig fra livet med din metafysik. Frarøver du mig evigheden, så frarøver du mig alt«.

Henrik Ibsen/Data og skuespil

1828 Henrik Johan Ibsen bliver født i Skien 20. marts.

1844 Apotekerlærling i Grimstad. Bosat der til 1850.

1850 Udgiver *Catalina*. Uropført i Stockholm 1881.

1850 Examen artium efter tre måneder på Heltbergs »studerterfabrik« i Kristiania.

1850 *Kjæmpehøjen* uropføres i Christiania Theater.

1851 Ernærer sig som freelance skribent i Kristiania og som lærer ved thranitterbevægelsens søndagsskole.

1851 Ansat som teaterdigter ved Det norske Theater i Bergen og bosat der til sommeren 1857.

1851 *Norma* eller *En politikers Kjærlighed*.

1852 Udsendt med stipendium for at studere teaterforhold i København, Berlin, Hamburg og Dresden.

1853 *Sancthansnatten* uropføres på Det norske Theater.

1855 *Fru Inger til Østråt* uropføres på Det norske Theater i Bergen.

1856 *Gildet på Solhaug* uropføres på Det norske Theater. Udg. samme år.

1857 *Olaf Liljekrans* uropføres på Det norske Theater.

1857 Ansat som chef for Det norske Theater i Kristiania.

1858 Gift med Suzannah Daae Thoresen.

1858 Udgiver *Hærmændene på Helgeland*, uropført på Det norske Theater i Kristiania samme år.

1859 *Fjeldfuglen*.

1862 Fodture i Gudbrandsdalen, Sogn og Møre for at indsamle folkeminder.

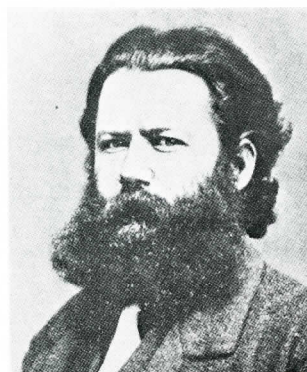
1862 Udgiver *Kjærlighedens Komædie*, uropført på Christiania Theater 1873.

1863 Æstetisk konsulent ved Christiania Theater.

1863 Udgiver *Kongs-emnerne*, uropført på Christiania Theater 1864.

Henrik Ibsen – 1860

Henrik Ibsen – 1863

Henrik Ibsen – 1866

1864 Forlader i april Norge og bosætter sig med sin familie i Rom.

1866 Udgiver *Brand*. Uropført på Nya Theatern i Stockholm 1885.

1867 Udgiver *Peer Gynt*. Uropført på Christiania Theater 1876.

1868 Bosat i Dresden.

1869 Udgiver *De unges Forbund*, uropført på Christiania Theater samme år.

1871 *Digte* udkommer.

1873 Udgiver *Keiser og Gali-læer*. Uropført på Stadttheater i Leipzig 1896.

Henrik Ibsen – 1869

1874 Besøger Kristiania.

1875 Flytter til München.

1877 Udgiver *Samfundets Støtter*. Uropført på Det kgl. Teater i København samme år.

1878 Flytter til Rom. Tilbage til München året efter.

1879 *Et Dukkehjem*. Uropført Det kgl. Teater.

1880–85 Bosat i Rom.

1881 Udgiver *Gengangere*. Uropført i Aurora Turner Hall i Chicago 1882. Norges premiere året efter.

1882 Udgiver *En folkeffende*. Uropført på Christiania Theater 1883.

1884 Udgiver *Vildanden*, uropført på Den nationale scene i Bergen 1885.

1885 Besøg i Norge.

1885–1891 Bosat i München.

1886 Udgiver *Rosmersholm*, uropført i Bergen 1886.

1887 Sommerophold i Jylland og rejse til Göteborg, Stockholm og København.

1888 Udgiver *Fruen fra Havet*, uropført på Christiania Theater 1889.

1890 Udgiver *Hedda Gabler*, uropført på Christiania Theater 1891.

1891 Rejse til Nordkap, derefter bosat på Victoria Terrasse i Kristiania til 1895.

1892 Udgiver *Bygmester Sol-*

Henrik Ibsen – 1900

ness. Uropført på Lessing-theater i Berlin 1893. Norgespremiere i Trondhjem samme år.

1894 Udgiver *Lille Eyolf*. Ur-

opføres på Deutsches Theater i Berlin 1895. Norgespremiere i Kristiania samme år.

1895 Flytter til Arbiens gate i Kristiania og bor der til sin død.

1896 Udgiver *John Gabriel Borkman*. Uropført samtidig på Det Svenske Teater og det Finske teater i Helsingfors 1897. Norgespremiere i Drammen samme år.

1898 Fejret med store festligheder i Kristiania, København og Stockholm marts-april.

1899 Udgiver *Når vi døde vågner*. Uropført på Hof-theater i Stuttgart 1900. Norgespremiere på National-theatret samme år.

1906 Henrik Ibsen dør 23. maj.

Mor Aase (Karen Wegener) lytter til sin søn, Peer Gynts fortælling (Nis Bank-Mikkelsen)

PEER GYNT

Dramatisk digt af HENRIK IBSEN

Instruktion LINE KROGH

Oversættelse ERIK KNUDSEN

Scenografi DAN NEMTEANU

Musik FUZZY

Lysdesign BENNY RÜNITZ

Lyddesign ... FUZZY/JENS RAVN

Koreografi. MARIANNE WALTHER

Instruktørass. .. JØRGEN HEINER

Regi: Per Brahe – Max Hansen
Suffli: Birgit Aidt

Scenemester: Kai Johansen
Malersal ved Jens-Anker Olsen
Skræddersal ved Hanne Gissel
Belysningsmester: Niels Emil Larsen
Tonemester: Jens Ravn
Teaterfrisør: Anette Krafczyk
Rekvisitør: Frode Sørensen – Viggo Jensen
Overregissør: Jørn Walsøe

Aarhus Teater, Store Scene
Sæson 1977/78

Premiere: 29. oktober 1977
Teaterchef: Henrik Bering Liisberg
Teatersekretær: Jacob Kielland

Programredaktion: Bent Frandsen –
Jørgen Heiner

Foto fra prøverne: Rolf Linder
Plakat og programfor side:
Dan Nemteanu

Tryk: Kannike Tryk

Spilleplatformen er konstrueret og fremstillet af »H. H. Elevator«
i samarbejde med rådgivende ingeniørfirma »Søren Jensen A/S«

MEDVIRKENDE

NIS BANK-MIKKELSENPeer Gynt

KAREN WEGENERMor Åse og Solvejg

ERNO MÜLLERAslak Smed, Køgemesteren, Dovregubben, Begriffenfeldt, Kaptajnen, Den Magre

STIG HOFFMEYERMads Moen, Hoftrold, Trolungen, Vogter i Dårekisten, Kokken, Den fremmede Passager, Knappestøberen

BENTE ESKESENBryllupsgæst, Ingrid, Trold, Auktionsgæst

LONE RODEBryllupsgæst, Den Grønklædte, Auktionsgæst

SUSANNE BREUNINGBryllupsgæst, Trold, Anitra, Auktionsgæst

BIRTE FYNNEMads Moens mor, Solvejgs mor, Troldeks, Auktionsgæst

HOTHER BØNDORFFBryllupsgæst, Trold, Vogter i Dårekisten, Skibsdreng, Auktionsgæst

GERT JEPPESENBryllupsgæst, Trold, Englænderen, Vogter i Dårekisten, Jungmand, Auktionsgæst

LARS LOHMANNSolvejgs far, Hoftrold, Svenskeren, Hu-Hu, Bådsmand, Auktionsgæst

FOLMER RUBÆKIngrids far, Hoftrold, Franskmanden, Fellah, Styrmand, Lensmand

EJNER HANS JENSENMads Moens far, Hoftrold, Tyskeren, Hussein, Skibsvagt, Auktionsgæst

SCENE INDELING

I NORGE

1. Peer lyver for sin mor
2. Peer lyver for de andre
3. Peer møder Solvejg og røver en brud
4. Peer forstøder bruden
5. Peer falder og slår sig
6. Peer møder en grønklædt kvinde
7. Peer i dovrehallen
8. Peer møder den store Bøjgen
9. Solvejg opsøger Peer
10. Peer fælder et træ
11. Peer er fredløs og bygger sin hytte
12. Solvejg opsøger Peer
Peer opsøges af den grønklædte
Peer forlader Solvejg
13. Peer tager afsked med sin mor

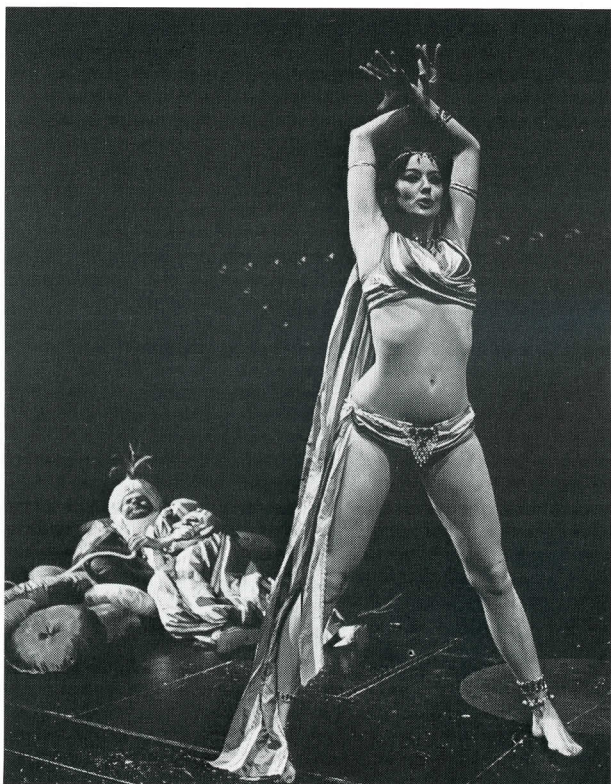
PAUSE

I ØRKENEN

14. Sir Peter som vært
15. Peer alene i ørkenen
16. Peer tilpasser sig
17. Peer optræder som profet
18. Profeten i ørkennatten
19. Profeten til hest
20. Peer bliver oldgransker
21. Peer foran den store sfinx
22. Peer i dårekisten
23. Solvejgs sang

HJEMKOMSTEN

24. Peer på havet
25. Peer møder gamle venner
26. Peer skræller et løg
27. Peer møder en knappestøber
28. Peer møder en gammel gubbe
29. Peer ved første korsvej
30. Peer skrifter
31. Peer ved anden korsvej
32. Peer kommer tilbage til Solvejg

Peer Gynt som profet med Anitra (Susanne Breuning)

Peer Gynt-citater

Det var synd for den verden, der lig andet selvgjort af Vorherre blev befundet så inderlig velgjort.

Ven – har De én gang blot hvert halvår
til bunds fornummet angstens alvor?
Rød bli'r man jo, når faren truer;
men Deres ord er sat på skruer ...
Ja, har De blot én gang i livet
haft sejren som i angst er givet?

Sær menage, det hele røre!
Livet, som det kaldes, har en ræv bag øre.
Men griber man til, sætter Mikkelt på spring,
og man fanger noget andet – eller slet ingenting.

Sig mig, hvad du ved!
Hvor var jeg, som mig selv, som den hele, den sande?
Hvor var jeg, med Guds stempel på min pande?
I min tro, i mit håb og i min kærlighed.

Hvad skal jeg! Hvad er jeg? Du store hold fast!
Jeg er alt, hvad du vil – en tyrk, en synder,
en bjergtroll ... men hjælp; der var noget som brast!

Line Krogh

Line Krogh – aftenens instruktør – gæster for første gang Aarhus Teater med opsætningen af Ibsens »Peer Gynt«.

Line Krogh er uddannet på Statens Teaterskoles instruktørlinje 1970–74, men allerede i elevtiden gjorde hun sig bemærket med et par instruktøropgaver: Garpe/Ostens »Pigesnak« på Det Danske Teaters opbyggende turné og Tom Eyens »Den hvide hore«, en forestilling fra Teaterskolen, der med stor succes blev overført til Søllerød-scenen.

Fra efteråret 74 fast instruktør på Aalborg Teater, med første opgave, Goldonis »Pigerne fra Chiozza«. Derefter bl.a. Israel Horowitz »Køen«, Ulla Ryum »Myterne« samt Jean-Claude Grumberg »Dreyfus«, Göran O. Eriksson »Pariserliv«, Holstrup »Genboerne« og »Spoon-River Antologien«, alle på henholdsvis Aalborg Teaters Store og Lille Scene.

Isenesatte i sommer sit første store TV-projekt: en to afteners dramatisering af den norske forfatterinde Amalie Skram's selvbiografiske romaner (i øvrigt med Karen Wegener i den store hovedrolle). Forestillingen har endnu ikke været udsendt.

Line Krogh vender efter gæstespillet i Århus tilbage til Aalborg, hvor hun for første gang giver sig i kast med en anden klassiker: Holbergs komedie »Den Stundesløse«, og dernæst sætter hun »Jøsses piger...« op på Odense Teater.

I næste sæson har Line Krogh aftalt en række spændende forestillinger på forskellige teatre, bl.a. Holbergs »Jeppe på Bjerget« på Det Danske Teater, ligesom det allerede nu er bestemt, at hun vender tilbage til Aarhus Teater i slutningen af den kommende sæson til en endnu unavngiven opgave.

Dan Nemteanu

Dan Nemteanu – aftenens scenograf – gæster nu for tredje gang Aarhus Teater som scenograf. Første gang var i januar 76, Ionesco-dobbelteforestillingen »Den skaldede sangerinde« og »Jacques eller Underkastelsen«, iscenesat af Nemteanus landsmand, rumæneren Lucien Guierchescu.

I foråret 77 sørgede han for de tidsrigtige kostumer og den spændende dekorationsløsning i Klaus Hoffmeyers opsætning af Sven Holms »Struensee var her«, ligeledes på Studio.

Nemteanu er født i 1930 i Rumænien, uddannet på Kunstakademiet i Bukarest, hvor han fik afgangseksamen fra i 1956 og kort efter scenografdebut på det jødiske teater i Bukarest. Siden da har han løst langt over 100 scenografiopgaver, såvel »almindelig dramatik« som musical, operette, revy og dukketeater. I en lang række år i nært samarbejde med Guierchescu på hans »Teatrul de Comedie« (der gæstede Århus i foråret 75 med »Platonov« og »En stormfuld nat«), men også med gæstespil i Finland, Rusland, Israel, Sverige og Bulgarien. Siden foråret 76 bosat i Malmø, Sverige, hvor han har løst en lang række opgaver for Malmø Stadsteater, som han er del-

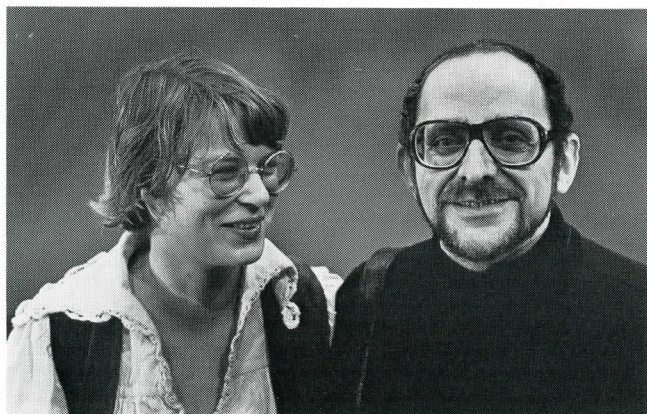
vist fast knyttet til: »Gøggereden«, »Sommergæster«, »Rødhætte«, Menottis opera »Konsulen« m.fl. I Danmark har Nemteanu desuden lavet scenografi til Ghelderodes »Rød magi«, på Boldhus Teatret og Shakespeares »Richard den III« på Odense Teater.

Fuzzy

Fuzzy – aftenens komponist og ansvarlig for lyddesign sammen med teatrets tonemester Jens Ravn. Komponist, musiker, kapelmester, pædagog, docent (ved Det jyske Musikkonservatorium) med mere, og siden debut'en, med »Theresias bryster«, iscenesat af Klaus Hoffmeyer på Studenterscenen i 1963, en af de mest benyttede teaterkomponister i Danmark, og desuden musik til en lang række film- og tv-forestillinger, bl. a. i Tyskland, Fassbinders »Otte timer er ikke hele dagen« (også sendt i dansk tv).

På Aarhus Teater har Fuzzy lavet musik til »Duefesten« (70), »Helligtrekongersaften«, »Tvillingerne« og »Balkonen«. Desuden bl. a. »Aladdin« (TV-teatret), »Stjæl lidt mindre« (Det kgl. Teater), »Der var engang« (Aalborg Teater), »Niels Klim« (Gladsaxe Teater) og »Optimismen« (Stockholms Stadsteater).

Line Krogh og Dan Nemteanu

»Peer Gynt« på scenen

»Peer Gynt« blev første gang opført på Christiania Theater (nuværende Oslo) 24. februar 1876 og blev straks en meget stor succes.

Ibsen skrev imidlertid så sent som i 1881 i et brev, at han slet ikke kunne tro, at oversættelsen eller forlæggeren gjorde nogen god forretning ved at udgive »Peer Gynt« i Tyskland. »Peer Gynt« er jo slet ikke beregnet på at skulle opføres, skrev han.

Alligevel lykkedes også den første danske opførelse, på Dagmar-teatret i 1886, i 1892 blev stykket opført i Göteborg, i 1895 i Stockholm, i 1896 i Paris, og dermed begyndte det sin sejrsgang verden over.

I vort århundrede har »Peer Gynt« til stadighed været at finde på tyske scener, og såvel i Europa som i Amerika har det opnået en mængde forskellige opførelser og næsten overalt været regnet for et sikkert kassestykke.

Det er helt karakteristisk for »Peer Gynt«s popularitet, at der ikke bare er produceret en »Gynt« film i USA, men også skrevet en »Peer Gynt«-roman på grundlag af filmen, hvor Peers kærlighedseventyr og diverse andre oplevelser i Amerika indtager en væsentlig plads.

»Peer Gynt« har tilmed opnået at blive opera og – flere gange – ballet og mimedrama. Den tyske komponist *Werner*

Egh komponerede musikken til operaen, og den fremragende svenske koreograf *Birgit Cullberg* har netop skabt sin ballet-version af dramaet for sin »Cullberg-ballet«, efter at hun for et par år siden lavede en anden version for norsk TV.

Den polske teatermand *Henryk Tomaszewski* skabte for nogle år tilbage en mimisk udgave for *Den norske Opera* i Oslo, en version som den svenske *Cramér-Ballet* tog på sit repertoire, og som bl.a. blev vist ved ensembles gæstespil i Danmark i Tivolis koncertsal i foråret 1970. Det engelske balletkorps *London Festival Ballet* ur-opførte desuden for en række år siden en ballet bygget over »Peer Gynt«.

N° 30 c. - Un an : 7 fr. - U.-P. : 8 fr.
EDITION DE LUXE (JAPANE)
avec estampes spéciales : 20 fr. par an

Parait le 5
et le 20
chaque mois.

LA CRITIQUE

REVUE ILLUSTRÉE
BIBLIOTHEQUE D'ART
Collection d'Affiches

Georges BANS, Directeur
1, Boulevard Latour-Maubourg
PARIS

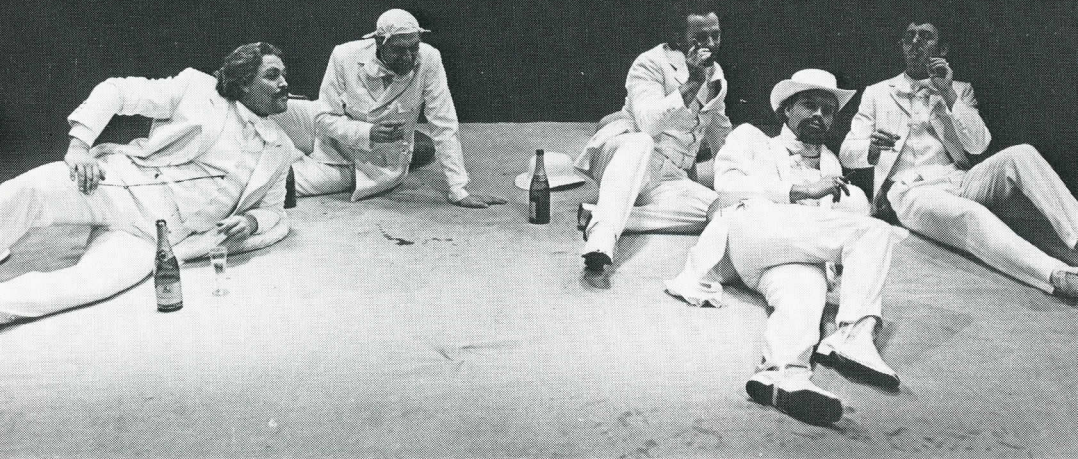
L'ŒUVRE : 22, Rue Turgot

PEER GYNT

Poème dramatique en 5 actes

d'HENRIK-IBSEN. Musique de E. GRIEG
Traduction de M. le Comte PROZOR
Orchestre conduit par M. GABRIEL MARIE

[illegible]

Sir Peter som vært. Fra venstre: Svenskeren (Lars Lohmann), Tyskeren (Ejner Hans Jensen), Franskmanden (Folmer Rubæk), Sir Peter, Engländeren (Gert Jeppesen)

»PEER GYNT« I DANMARK

»Peer Gynt«s historie i Danmark er naturligt i første række knyttet til Det kgl. Teater. Det dramatiske digt stod første gang på Nationalscenens repertoire – efter førsteopførelsen i 86 på Dagmar-teatret – i 1912/13 med *Johannes Poulsen* og senere *Poul Reumert* i titelrollen. Ved genopsætninger i 1933 og 1944 blev rollen spillet af henholdsvis *Eyvind Johan-Svendsen* og *Mogens Wieth*. 96 gange har »Peer Gynt« indtil nu stået på Det kgl. Teaters plakat. Odense Teater har også i den nuværende teaterbygning –

indviet 1914 – kunnet præstere tre »Peer Gynt«er, *Hans Starck*, *Bent von Mühlen* og sidst – i 1959 – *Søren Elung Jensen*.

Aalborg Teater viste i efteråret 1970 en utraditionel *Kaspar Rostrup*-opsætning med *Lars Passgaard* i titelrollen. Radioteatret, der tidligere havde lavet en optagelse med *Mogens Wieth*, sendte i januar-februar 76 en to afteners-udgave med hele tre skuespillere i titelrollen, *Ole Ernst*, *Preben Kaas* og *Olaf Ussing*. Endelig er den hidtil sidste Peer Gynt i Danmark *Geert Vindahl*, der fra efteråret 76 og frem til nu har spillet med i teatergruppen »*Rimfaxe*«s turnerende udgave, der har været vist over hele landet.

»PEER GYNT« OG ÅRHUS

Aarhus Teater har kun én gang tidligere haft »Peer Gynt« på sit repertoire. 2. jule-

dag 1935 var der i *Gunnar Hansens* iscenesættelse og *Børge Ralovs* koreografi premiere på »Peer Gynt«. Teatrets mangeårige førstekraft *William Knoblauch*, netop fyldt 85, spillede titelrollen og havde som nærmeste medspillere bl.a. *Maria Garland* (mor Aase), *Tudlik Johansen* (den grønklædte og Anitra), *Gerda Flagstad* (Solvejg). Forestillingen blev en smuk succes og opførtes 28 gange.

En gang senere er Ibsens drama dog gået over de skrå brædder på Aarhus Teater: I 1963, hvor det 50 års jubilerende *Det norske Teater* fra Oslo på en Europaturné gæstede Århus to aftener i begyndelsen af juni. Opførelsen skete på nynorsk, og *Rolf Sjøder* spillede titelrollen. Af større interesse er det måske at vide, at rollen som Solvejg blev spillet af en ung, uden for Norge helt ukendt skuespillerinde, *Liv Ullmann*.

B.F.

Den norske kunstner Edvard Munchs plakat til opsætningen af »Peer Gynt« i Paris 1896

Henrik Ibsen i Århus

10 af Henrik Ibsens i alt 27 skuespil (se under biografien) har været opført på Aarhus Teater, i alt 254 gange. De ti skuespil er: *Brand*, *Et Dukkehjem*, *En Folkefjende*, *Gengangere*, *Hedda Gabler*, *Peer Gynt*, *Samfundets Støtter*, *De unges Forbund*, *Vildanden* og *Fru Inger Til Østraat*.

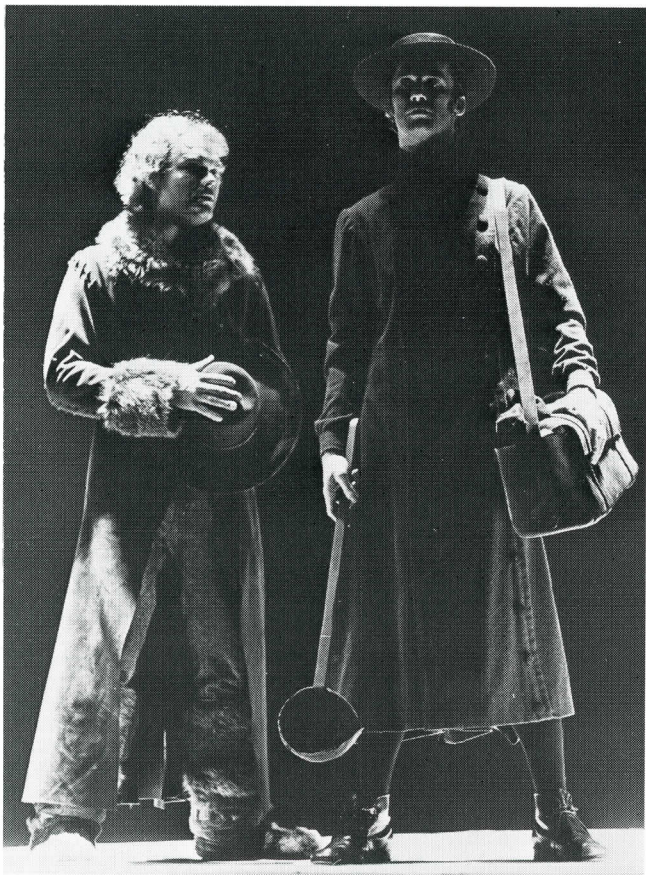
De fire sidste Ibsen-opsætninger har været: »*Vildanden*» i efteråret 54 med *Ebbe Rode* som gæst i *Hjalmar Ekdals* rolle, *Jane Jeppesen* som *Hedvig* og *Harald Hejst* som gamle *Ekdal*.

Mime Fønss spillede titelrollen i den sjældent opførte »*Fru Inger til Østraat*«, som *Kai Wilton* som gæsteinstruktør satte i scene i foråret 57. I foråret 1960 gentog *Ingeborg Brams* sin store succes fra Det kgl. Teater nogle år forinden, som *Nora* i »*Et Dukkehjem*«, i *Gerda Rings* iscenesættelse ved *Helge Rungwald*, og med *Hans Otto Nielsen* (ligeledes gæst), *Erno Müller*, *Gyrd Løfqvist* og *Bodil Lindorff* som nærmeste medspillende.

Jørgen Reenberg forlod for en enkelt gang Det kgl. Teater for i september 1970 at spille dr. *Thomas Stockman* i »*En Folkefjende*«, iscenesat af teaterchef *Edvin Tiemroth* og med gæsten *Kai Holm*, *Lone Rode*, *Erno Müller*, *Paul Smyrner*, *Ole Wegener* m.fl. i de øvrige roller.

»*Gengangere*« – der hidtil kun har været opført 10 gange i sæsonen 36/37 som »afskedsforestilling« for *Maria Garland*, der spillede fru *Alving* – opføres som bekendt senere i denne sæson i Århus.

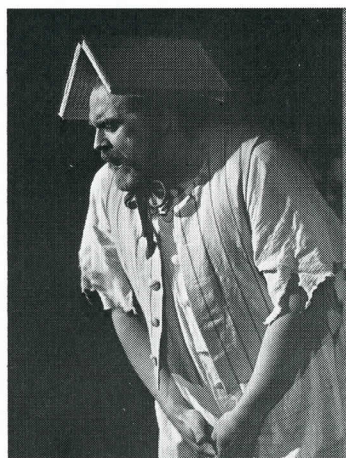
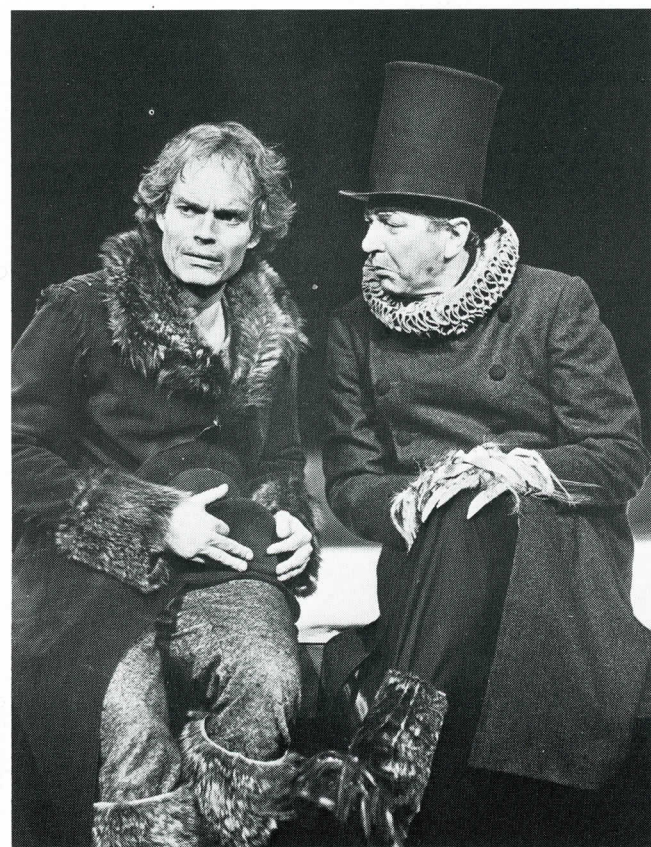
Det sker med Det Danske Teaters gæstespil i samarbejde med Det kgl. Teater, med *Birgitte Price* og *Erik Mørk* i hovedrollerne i *John Prices* instruktion.

Øverst: *Peer Gynt* møder *Knappestøberen* (*Stig Hoffmeyer*)

Herover: *Peer Gynt* skræller et løg

*Dårekisten i Cairo:
Fra venstre: Hussein (Ejner
Hans Jensen), Fellah
(Folmer Rubæk), Vogter
(Hother Bøndorff) og
Begriffenfeldt
(Erno Müller)*

*Til venstre: Peer Gynt med
»Den magre« (Erno Müller).*

*Herover: Hu-Hu i dårekisten
(Lars Lohmann)*

*Bagsiden: Peer Gynt (Nis
Bank-Mikkelsen) tager afsked
med mor Aase (Karen
Wegener)*

